

Gửi thầy Đinh Việt Hải,

Em là Nguyễn Mai Chi, sinh viên lớp QH22.ĐT, Khoa các Khoa học liên ngành, Đại học Quốc gia Hà Nội.

Em và thầy gặp nhau sáng thứ 07 (11/03/2023) tại Toạ đàm Tư vấn hướng nghiệp cho sinh viên Đô thị, nơi em đưa ra 02 câu hỏi về hướng tiếp cận của ngành và đã thu hút hiệu quả tương đối tốt từ phía khán phòng. Cuối giờ, thầy có đặt câu hỏi cho em:

"Điều gì khiến em đặt được câu hỏi như vậy?"

Em viết bức thư này xin phép trả lời cho câu hỏi trên của thầy. Em đã định khiến bức thư này thật hay ho đấy, cơ mà trái gió trở trời em ốm mất rồi. Nên chắc em sẽ viết gạch đầu dòng ý cho ngắn gọn, súc tích, đi vào trọng tâm thầy ạ.

TÓM TẮT SỰ KIỆN

⊕ Bối cảnh:

Em đã đưa ra câu hỏi cuối cùng trong toạ đàm ngày hôm ấy, được hỏi tầm 1h (trong khi đó là thời gian dự kiến kết thúc toạ đàm).

⊕ Câu hỏi (em không nhớ nguyên văn nên tóm tắt lại ý thôi ạ)

1) "Thông minh và bền vững" là xu hướng xây dựng thế giới nhưng tại sao Việt Nam lại cần đi theo xu hướng ấy? Xuất phát từ bối cảnh, thực trạng nào của Việt Nam mà đưa ra hướng tiếp cận như vậy?

2) Xu hướng "thông minh và bền vững" được biểu diễn thực tế tại đô thị như thế nào?

3) Sự hứng thú của các cơ quan nhà nước và doanh nghiệp với xu hướng "thông minh và bền vững" là như thế nào? Có thực sự có đồng thái nào được đưa ra không hay chỉ là chủ trương của nhà nước?

4) Giá trị mà ngành quản trị đô thị thông minh và bền vững đóng góp cho xã hội tương lai là gì?

⊕ Niên quả

- Được các thầy cô đánh giá là câu hỏi hay và khéo
- Miêu diễn giá có mong muốn trả lời

LÀM SAO ĐẶT ĐƯỢC CÂU HỎI NHƯ VẬY?

Đầu tiên, định nghĩa một chút, "câu hỏi như vậy" ở đây sẽ được hiểu là: câu hỏi phân tích được các khía cạnh sâu, cốt lõi của chủ đề phân tích. Các câu hỏi mang tính chất này thường không tự nhiên sinh ra mà phải có khả năng tư duy nhất định đề nghị ra được câu hỏi đó.

vd: Tác phẩm "Chiếc thuyền ngoài xa" có thể có câu hỏi cốt lõi như: Làm sao để thu hẹp khoảng cách giữa chính sách nhà nước và thực tế cuộc sống của người dân? Để từ đó đưa ra câu hỏi như này, yêu cầu người hỏi phải thấu hiểu tác phẩm đến một mức độ nhất định.

Căn bản, chúng ta sẽ chẳng biết đặt câu hỏi gì nếu chúng ta không có bất cứ một thông tin gì về chủ đề. Nghe có vẻ vô lí nhỉ, nếu biết thông tin rồi thì việc gì phải đặt câu hỏi. Nhưng thông tin đã biết ở đây nên được hiểu là công cụ hỗ trợ việc khai phá những điều mới.

vd: Khi bạn giải một bài tập vận dụng cao toán, đó sẽ là rất khó để bạn tìm được hướng giải ngay từ đầu. Nhưng bạn có thể bám vào các loại dữ kiện đã từng gặp, xem bình thường bạn xử lí loại dữ kiện đấy như thế nào, có các cách phân tích ra sao. Từ đó, dần dần, bài toán mới tinh sẽ được giải.

Cũng tương tự như vậy, nếu chúng ta có các công cụ (ở đây là cách tư duy) làm nền tảng, thì các bạn có thể đặt câu hỏi nhìn trúng vấn đề. Em xin phép giới thiệu các công cụ em đã sử dụng để đặt câu hỏi trong tọa đàm Đô thị trên.

① **MỘT**: Dựa vào những câu trả lời trước đó trong tọa đàm
Cơ chế hoạt động của cách này là bắt đầu từ câu trả lời của diễn giả.

Từ đó, liên kết từ khóa này với các bộ câu hỏi, thường là 5W - 1H
(What, When, Where, When, What for, How)

② **HAI**: Dựa vào nguyên tắc chung của đời sống

Nguyên tắc chung ở đây hiểu là các quy luật khách quan của thế giới, ví dụ: có cầu thì mới có cung, giải pháp được đưa ra để xử lí vấn đề

③ BA: Dựa vào cấu trúc một lập luận

Một lập luận được đại diện bởi 03 tính chất: tính đúng đắn, tính quan trọng và tính liên quan. Các bạn cần tìm lỗ hổng trong 03 tính chất này để đưa ra câu hỏi.

vd: ~~Bố~~ mẹ giao cho bạn làm việc nhà. Bạn hỏi bố mẹ: "Tại sao con phải làm?". Dù bạn có lập luận đúng tới đâu nhưng bố mẹ không quan tâm (lập luận của bạn không quan trọng với bố mẹ) thì bạn vẫn sẽ phải làm việc nhà.

④ BỐN: Khái quát hoá và đặc điểm hoá

• Khái quát hoá tức là quy nó về các nguyên tắc: cứ gặp những đặc điểm A thì tôi sẽ tự động xử lí nó với các bước B.

vd: Giới thiệu các công cụ trong các bức thư này chính là khái quát lại từ thực tế bản thân.

• Đặc điểm hoá tức là trong một bối cảnh chung, con người vẫn cần dựa vào những đặc điểm riêng của đối tượng để ra quyết định.

vd: Nói chuyện với bạn bè sẽ có phong cách khác với nói chuyện với thầy cô. Vì đặc điểm của bạn bè và thầy cô khác nhau

⇒ Vậy thì:

em đã áp dụng 4 công cụ trên vào việc đặt câu hỏi như thế nào? ||

Có 01 diễn giả trong tọa đàm nói rằng: "Quản trị đô thị là nhu cầu; thông minh và bền vững là xu hướng". Các từ khoá ở đây là gì: Quản trị đô thị, nhu cầu, thông minh và bền vững, xu hướng

Áp dụng công cụ 1 có thể có các câu hỏi gì?

- What: Quản trị đô thị là gì? Thông minh và bền vững là gì?
- How: Quản trị đô thị như thế nào? Thực hiện thông minh và bền vững như thế nào?

Áp dụng công cụ 2 có thể có các câu hỏi gì?

- Các giải pháp chủ sinh ra khi có vấn đề: Thực trạng nhu cầu quản trị đô thị hiện tại là gì?
- Có câu thì mới có cung: Nếu hiện tại quản trị đô thị là nhu cầu thì thực trạng đào tạo nhân sự quản trị đô thị thông minh và bền vững đang như thế nào?

Công cụ 3 và 4 sẽ được sử dụng để "nâng tầm" câu hỏi, khiến câu hỏi sát hơn với các vấn đề cốt lõi

vd1 "Thông minh và bền vững là gì?"

Đây là một câu hỏi mang tính chất nhận biết, nhằm mục tiêu biết 2 cái xu hướng này là cái gì. Bạn có thể gắn nó với các công cụ đặc điểm hoá

→ Tại sao xu hướng lại quan trọng với đô thị Việt Nam?

→ Đây là xu hướng thế giới nhưng tại sao Việt Nam lại phải theo đuổi.

hoặc Việt Nam có các đặc điểm gì mà lại theo đuổi xu hướng này
(ở đây, các câu hỏi trên khai thác được vấn đề: đô thị Việt Nam có các đặc điểm riêng biệt)

vd2 "Nếu hiện tại quản trị đô thị là nhu cầu thì thực trạng đào tạo nhân sự quản trị đô thị thông minh và bền vững đang như thế nào?"

Câu hỏi này sẽ cốt lõi hơn khi người hỏi chỉ ra được tính quan trọng của vấn đề

→ Tại sao chúng ta đang học ở đây với lại cần quan tâm nhân sự QTĐTMBV được đào tạo như thế nào? Vì với tư cách người lao động tương lai, sinh viên đô thị cần quan tâm đến thực trạng cạnh tranh của nguồn nhân lực đang diễn ra như thế nào để biết bản thân đang ở đâu trong xã hội

⑤ NĂM: Dựa vào trải nghiệm người hỏi

Cuối cùng, có 01 công cụ nữa em không sử dụng trong ~~đồng~~ trường hợp của tọa đàm, đó là dựa vào trải nghiệm của người hỏi. Nếu người hỏi trải nghiệm vấn đề rồi, họ sẽ biết nó có những vấn đề nhỏ gì và bản thân họ cách xử lý vấn đề đó

vd: Các bạn được học môn Quản trị học. Vì chúng em có trải nghiệm làm việc nhóm với nên chúng em có thể có các thắc mắc:

• Xử lý như thế nào nếu đồng đội không làm việc?

• Làm gì để truyền động lực cho thành viên?

Thì hỏi nếu chưa từng làm việc nhóm, liệu các bạn có nghĩ tới những từ khoá như "động lực" hay các trường hợp hi hữu.

Lưu ý

- ① Ở đây, chúng ta có 01 số lưu ý. Nếu các bạn có nhớ thì đầu bài em có định nghĩa "câu hỏi như vậy" là câu hỏi đánh vào cốt lõi. Sở dĩ em phải định nghĩa như vậy vì một câu hỏi không đánh vào cốt lõi vẫn có thể là câu hỏi hay. Em muốn giới hạn lại để đỡ phải viết dài thôi!

vd: thầy Hải hỏi em "Điều gì khiến em đặt được câu hỏi như vậy?"
→ Câu hỏi này có thể một số người đánh giá là nhỏ, tiểu tiết, hơi lặt vặt nhưng cá nhân em đánh giá nó hay. Vì trả lời câu hỏi này đồng nghĩa với việc khai thác xem em đã tư duy như thế nào, từ đó người đọc có thể áp dụng tương tự để có thể làm điều tương tự.

Em xin phép nhờ thầy Hải đính kèm đường link của bài viết tham khảo về cách đặt câu hỏi phía trên ạ! (Bài của Akwaaba, Tùng)

- ② Một lưu ý nữa, làm sao để em biết có thể gắn nối đề với tính chất nào của công cụ ba và bốn. Hmm, cái này thì dựa vào kinh nghiệm bản thân thôi ạ, tư duy nhiều với quen ạ ;)

Viết đến cuối rồi thì em cũng cảm ơn thầy đã giao em viết một chủ đề thế này để em có cơ hội tự khám quát và nhìn nhận lại cách suy nghĩ của bản thân. Đây là quan điểm cá nhân của em, có thể đúng với người này, không đúng với người kia. Nhưng em hi vọng bức thư này là một nguồn tham khảo có thể giúp ích cho nhiều người.

Em xin hết ạ!!!

Viết ngày 13/03/2023

Chép tay ngày 10-11/09/2023

Nguyễn Mai Chi